

Ἐμεινε αὐτὴ ἡ ἐντύπωση στὸ νοῦ μου κάμποσα χρόνια, ὥσπου ἄρχισα νὰ διαβάζω στὶς ἐφημερίδες, «Βούλγαρις, Κουμουνοῦρος, ἀπαρτία, συζήτησις, κώδων τοῦ Προέδρου», καὶ χίλια ἄλλα κατώτερης πολιτικῆς ἀξίας πράγματα, ποῦ περιττὸ ἐδῶ πέρα νὰ τὰ ραδιάζουμε, σὰν πασίγνωστα ποῦ εἶναι. Ἐπρεπε ἔμως νὰ περάσουν ἀκόμα μερικὰ χρόνια γιὰ νὰ τὸ καλονοιώσω πῶς οἱ κουθέντες τῶν Ἀθηναίων εἶτανε ἀκόμα χαμηλότερης ἀξίας, καὶ πῶς τὸ κάτω κάτω θέμα τους καὶ θεμέλιό τους εἶχανε τὰ αἰώνια τὰ προσωπικά. Ἐνα εἶδος συμφεροντολογία ἀνεθασμένη σ' ἐπιστήμη, ἀν εἶταν κ' ἐπιστήμη.

Ἀπὸ τότες πολλὰς φορὰς συλλογίστηκα, ἵ πῶς γίνεται, σὲ τόπους ποῦ ἡ πολιτικὴ, ἡ σοβαρὴ ἡ πολιτικὴ, παίρνει καὶ δίνει, καθὼς λόγου χάρι στὴν Ἀγγλία, πολὺ σπάνια ἀκόμα πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ μαζεύεται ὁ κόσμος, μέσα σὲ τραῖνα, σὲ μπόρσες, σὲ καφενεῖα. Τὸ πολὺ μιὰ λέξη γιὰ κάτι σημαντικό ποῦ ἡ λέχτηκε ἢ πράχτηκε ἐχτὲς στὴ Βουλὴ ἢ στὰ Ὑπουργεῖα. Κι ὁμως ἀν τύχη κι ἀνταμώσης κανέναν ἀπ' αὐτονοὺς σὲ Συλλαλητήριό τὸ βράδυ, καὶ τὸν ἔχουνε βαλμένο στὸ πρόγραμμά γιὰ νὰ μιλήσῃ, μπορεῖ νὰ σηκωθῇ ὁ φίλος καὶ νὰ κουδεντιάξῃ ὡς μιὰ ὄρα, χωρὶς νότες, χωρὶς τίποτα, κι ὄχι λόγια τοῦ βρόντου, παρὰ πράγματα ἀποδειγμένα μὲ ἀριθμοὺς, μὲ στατιστικὰς, μὲ μελέτη καὶ μ' ἀληθινὴ ἐπιστήμη.

Κ' ἔρχεται τώρα ἡ καθαυτὴ ἡ ἱστορία. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος, ποῦ καθεμέρα σὰν ἀνταμώνει τοὺς ὁμοίους τοῦ ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ φλυαρῇ γιὰ παιχνίδια καὶ γιὰ περιπέτειες σὲ τοῦτο ἢ σ' ἐκεῖνο τὸ ταξίδι ἢ τὸ κυνήγι, ποῦ καὶ πῶς βρῆκε καιρὸ νὰ μάθῃ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόσο τέλεια, ποῦ νὰ ποστομῶνῃ πολλὰς φορὰς καὶ τοὺς πιδ δεινοὺς ἀντίπαλούς του; Κι ὄχι μονάχα νὰ τὰ ξέρῃ, κι ὄχι νὰ μπορῇ, ἀν θέλῃ, νὰ τὰ πετᾷ λίγα λίγα καὶ κομματιαστὰ ἀπάνω στὴν κουθέντα, μὲ τὴ μέθοδο τοῦ ζαχαροπλαστείου, παρὰ νὰ σηκώνεται, καὶ μόνος του ἀντικρίζοντας ἕνα ἀκροατήριό ποῦ δὲ σκοπεύει τίποτις νὰ τοῦ χάρισῃ, νὰ πολεμᾷ τᾶλλο τὸ κόμμα μ' ἐπιχειρήματα ἀληθινοῦ ρήτορα, μόνη του βοήθεια ἔχοντας ἕνα ποτήρι νερὸ στὸ τραπέζι.

Γιὰ νὰ τὴ λύσῃ σωστὰ αὐτὴ τὴν ἀπορία πρέπει νὰ πιάσῃ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴν ἱστορία τοῦ φίλου. Ἀπὸ τότες ποῦ εἶτανε στὸ Σκολεῖο, καὶ μάθαινε νὰ τὴ μιλάῃ, κι ὄχι μονάχα νὰ τὴ γράφῃ τὴ γλώσσα του. Ἀπὸ τότες ποῦ μιλοῦσε καθὼς ἔγραφε ἢ ἔγραφε καθὼς μιλοῦσε στὰ μαθητικὰ τὰ συλλαλητήρια ποῦ τοὺς σκάρωνε, τουλάχιστο μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα, ὁ δάσκαλός τους, καὶ γινότανε Πρόεδρος αὐτὸς καὶ τοὺς ὀδηγοῦσε στὴ συζήτησι. Ἐπρεπε τότες ὁ

καθένας τους νὰ παίρνῃ τὸ λόγο γιὰ ἕνα ὀρισμένο χρονικὸ διάστημα, καὶ νὰ ξηγάῃ τὴ γνώμη του γιὰ τὸ προκείμενο ζήτημα, πρὶν ἀποφασιστῇ μὲ ψηφοφορία στὸ τέλος. Ὁ,τι κι ἀν εἶτανε τὸ ζήτημα ἐκεῖνο: πολιτικὸ, κοινωνικὸ, φιλολογικὸ, θρησκευτικὸ.

Βρίσκει ὁμως κατόπιν ὁ φίλος κι ἄλλα Σκολεῖα, τότες ποῦ βγαίνει στὸν κόσμον νὰ δουλέψῃ γιὰ τὸ ψωμί του. Καὶ μάλιστα μὴν εὐκαίρωντας τὴ μέρα, πηγαίνει τίς βραδινὰς στὶς ψεύτικες ἐκεῖνες τίς Βουλὰς, ποῦ κάθε πόλη ἔχει κι ἀπὸ μιὰ, μὲ συμπολίτευση, μ' ἀντιπολίτευση, μὲ Πρόεδρους, ὡς καὶ μὲ ὑπουργοὺς ὄνομα πρὸς ὄνομα, κι ἀκολουθεῖ ἐκεῖ τίς συζητήσεις ποῦ εἶναι κι αὐτὲς παρμένες ἀπὸ τὰ πραγματικὰ τῆς χτεσινῆς τῆς ἀληθινῆς τῆς Βουλῆς. Ζήτημα σοβαρὸ δὲν ὑπάρχει ποῦ δὲν τὸ μαθαίνει ἐκεῖ καὶ δὲν τὸ χωνεύει.

Βλέπεις τὸ λοιπὸν ἄξαφνα πῶς αὐτὸς ὁ Κύριος, ποῦ δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του νὰ μᾶς πῇ λέξη πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ συνανταμώνεται μὲ τὸν ἄλλο τὸν κόσμον, καθὼς ἔκαμναν ἄλλοτε, καὶ θαρρῶ πῶς κάνουν ἀκόμα στὴν Ἀθήνα, βγαίνει ἄξαφνα ρήτορας ἀπὸ τοὺς κελούς, καὶ τόσο συνεπαίρνει τοὺς ψεύτικους βουλευτὰδες του, ποῦ ἀρχὰ ἡ γλῆγορα μιλάει ὀμπροστὰ καὶ σ' ἀληθινοὺς βουλευτὰδες· παρὰδειγμα ὁ σημερινὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς τῆς ἀντιπολίτευσης.

A. E.

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ (*)

(Παρουσιάζεται ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ἀπὸ τὴ θύρα δεξιὰ. Ἡ ὁμορφὴ καὶ φιλογεροὺς νιότη φανερώναται στὴ μορφὴ καὶ στὸ κορμί του. Δὲ φορεῖ ἄρματα, μῆτε πολεμικὴ φορεσιά, παρὰ ἕνα μεταξωτὸ χιτῶνα σφιγμένο στὴ μέση. Μοιάζει πιώτερο τραγουδιστῆς παρὰ ἱππότης, ἀν καὶ κάθε του κίνημα φανερώναται τὴ λεβεντιά καὶ τὴ δύναμη ποῦ κράζεται «Πηγὴ τῆς ἱπποσύνης, γέρακας μέσα στοὺς πλανόδιους ἱππότες».)

ΤΡΙΣ. Γλυκὲ μου ἀφέντη, σὲ ζητῶ στὴν τύχη. Τὸ νέο σκοπὸ δὲν ἄκουσες στὴν ἀρπα ποῦ τραγουδοῦσα. — Πικραμένος εἶσαι; Ρ.Μ. Σ' ἄκουσα, γιέ μου· εἶναι γλυκὸς ὁ ἦχος. Μὰ πῶς δίχως σπαθί; Ποῦ ἔχεις ἀφήσει τὴν ὁμορφὴ Κορτάνα; — Σοῦ εἶναι βάρος;

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ περασμένο φύλλο.

ΤΡΗΣ. Μ' ἀρέσει τώρα τὸ τραγοῦδι, ἀφέντη κυνήγι καὶ τραγοῦδι καὶ τὴ σπάθα παράτησα, πὸν κόβει καὶ θεωριεῖ, γιὰ τὸ γοργὸ δοξάρι, γιὰ τὴν ἀρπυίαν τὴν ἄκακη.

P.M. Δὲν ὠφελεῖ, Τριστάνε, τὴ δύναμή του νὰ ρημάξῃ ὁ ἱππότης. Ὅκνῶ, σκουριάζει, σπάζει, καὶ τὸ νεῦρο!

ΤΡΗΣ. Δὲν ἔχω φόβον, ρήγα μου. Ποτέ μου δὲν εἶχα τόση λεβεντιά καὶ τέχνη. Μὰ ὄχι ἀνθρώπο νὰ βλάψω! Θὰ ἱστορήσω ἓνα τερπνὸ κυνήγι, καὶ σὺ μέτρα μὴν ἐσφαλὰ στὴν πράξη. Μὲ τὰστέρι τῆς χαρυνγῆς σηκώθηκα, καὶ μόνος στὸ πράσινο λαγγάδι τράβηξα. Ἔβλεπεν ἓνα φτερούγισμα δλόγουρα, ἀηδόνια λαλούσανε γλυκὰ καὶ λιγωμένα, γοργά, μ' ἀχνὲς ἢ τρέμουλες φωνούλες, ἴδιο ἄμα σέρνω τὸ πλάνο δοξάρι στὶς ἡχερές μου κόρδες. Μαγεμένος στάθηκα. Καί, νά! βρήκε στὴν καρδιά μου ἀντίλαλο τοῦ κυνηγιοῦ ἢ ἀντάρα. Δίπλα στὸ ρέμα πετάχτηκε ὠροῖο λάφι. Ἔβλεπεν ὅμοιο σὰ νᾶτρεχε δέντρο, καὶ τὰ κλαδιά πλεγμένα στὸ λαιμὸ του φεγγίζανε τὸ δρόσος τῆς ἀγούλας. Σὰν τὸ εἶδε πέρα τῶ σκυλιῶν ἢ φάρα, χύθηκε φρενιασμένη νὰ τάρπαξῃ· κι ἀπ' τὰ δασὰ του ἀκρούμα τὰ λαγάρια κρέμονταν κίονα, πὸν ἀξάφνα τὸ λάφι, τρελὸ ἀπ' τὸν πόνο τίναξε τὴν κόμη καὶ ἀγκομαχώντας, μὲ σπασμούς τριγύρω σκορπᾷ τὸ σκυλομάνι. Πιάνω τότε τᾶλάθειτο δοξάρι μου. Τεντώνω μὲ τὴ γλυφὴ τὴν κόρδα, καὶ στηρίζω στὸ στήθος τὸ νεῦρο, καὶ στὸ δοξάρι τὸ σίδερο, καὶ κἀνοντας μ' ἐκεῖνο τὸ τέτωμα ἓναν κύκλο σὰ φεγγάρι, μὲ τὰ γυρτὰ μου δάχτυλα τὸ ρίχνω τόσο γερά, πὸν πέταξε ἢ σαίττα, βρήκε τᾶγρίμι στᾶστρο τοῦ μετώπου, κ' ἔπεσε αὐτὸ μπρὸς στοῦ Θεοῦ τὸν ἥλιο. Ἔβλεπεν στὰ μάτια τοῦ δρυμοῦ τὸν πόθο, καὶ τῆς πηγῆς καὶ τὴν κλαμένη φλόγα πὸν γλυκοσβεῖ στὰ μάτια τῶν ἀφρώστων. Θάνατο μοῦ ζητοῦσε, καὶ τοῦ δίνω τὸ θάνατο, κ' ἔτρεξε βρῦση τὸ αἷμα. Τὸ σκούπισα, καὶ βλέποντας μπλεγμένα τὰ κλώνια του, τὰ κόβω, καὶ τὰ σμίγω καὶ τὶς κορφές τους στολίζω μὲ κρικους χρυσοὺς καὶ λαμπεροὺς. — Στὴ νέα καρδιά μου ἄρεσε αὐτό, καὶ τὸ τραγοῦδι ἀπλώθη στὸ λόγγο πὸν ποτέ δὲν εἶχε νοιώσει στὰ βάθη του τέτοια δροσιά καὶ νιάτα!

P.M. Παιγνίδι αὐτό, γιὰ κείνον πὸν εἶχε σφάζει τὸ δράκο τῆς Ἰρλάντας. Δυὸ κομμάτια τοῦ ἔσκισες τὴν καρδιά του τὴ μεγάλη, καὶ πῆρες στὸ καμπάγι νὰ μοῦ φέρης τὴ γλώσσα του τὴν τριδοντή.

ANT. Ἔβλεπεν ὅμοιος

πὸν δύσκολος ὁ ἀγώνας μὲ τὸ γίγαντα τοῦ Ἰρλάντου Νησιοῦ. Ἀμορόλδος ἔβλεπεν τὸ μισητὸ ὄνομά του· τὸ θυμάσαι;

P.M. Ἔβλεπεν σιχάσει ἀρμάδα τὶς γαλέρες, ὅλες μὲ πορφυρὰ παννιά, τὸ δόσιμο ζητώντας τὸ σκληρό. Σωστὲς τρακόσιες παρθένες κορασιδὲς ἀπαιτοῦσε, τὸ βάρβαρο χαράτσι κῶν προγόνων. Κ' ἔφτα φορές διαλάλησε τὴ διάτα!

ΤΡΗΣ. Μὰ τὴ φορά τὴν ἔβδομη, τί σοῦ εἶπα; «Ρήγα, τρανὸς καὶ μέγας ὁ Ἀμορόλδος· μ' ἂν ἔρχεται μὲ τᾶδικο στὴ γῆ μας, μὲ τᾶρματα γιὰτὶ δὲν τοῦ ἀπαντοῦμε;»

P.M. Καὶ σοῦ εἶπα γώ: «Παιδί μου, καὶ ποῖός ἄλλος; θὰ βγῆ μπροστά του, ἂν ὄχι ἐσὺ καὶ μόνος;» Γιατ' εἶσιν ἄξιοι· μὰ κοπέλλι ἀκόμα· δὲ σοῦ ἔντυνε τὸ σίδερο τὴν κόμη, καὶ γὰρ δὲν ἀνέμιζεν ἀκόμα τὸ μπλάβο σου τὸ φλάμουλο στῆς μάχης τοὺς ἀνέμους. Καὶ τότε ἐγὼ σὲ πῆγα, νυχάτο μου γεράκι, στὸ μεγάλο φόρο, στὶς σκῆτες τῶν ἁγίων λειψάνων. Σοῦ ράντισα τὴν κεφαλὴ μ' ἁγίασμα, μὲ τὸ σπαθί μου σ' ἔκρουσα στὰ μάγουλα, καὶ μπρὸς στὸ Θεό, καὶ μπρὸς στὸ συναγμένο λαό, Τριστάνε Λεωνίδα, σὲ εἶπα διαφεντευτὴν ἱππότη, καὶ τὴ σπάθα σοῦ χάρισα, τὴν ξακουστὴ Κορτάνα, τὴν Κοφομύτω, μὰ διπλὴ στὴν κόψη, μ' αὐτὴ νὰ μοῦ χαλάσης τὸν κουρσάρο.

ΤΡΗΣ. (μὲ νέαν ὀρμὴν πολεμοχαρὸς φλόγας.) Νά! στὸ Ἄτυχο Νησί τοῦ βγῆν' ἀγνάντια! Μὲ δύναμη μεγάλη αὐτὸς στὸ κράνος μὲ χτύπησε, καὶ μοῦπε ἀναγελώντας: «Μικρὸ μου κοπελλάκι, δὲ φοβάσαι; Ἔβλεπεν στὴν Παναγιά τὴν προσευκὴ σου;» — καὶ ὅλο χτυποῦσε καὶ ξανά χτυποῦσε! Μὰ τότε ἐγὼ, φοιχτώνοντας στὰ δυὸ μου χέρια μαζί τὴ σπάθα, τὴν καρφώνω στὴν κεφαλὴ του μέσα μὲ μιὰ λύσσα, πὸν ρίξωσε στὸ κόκκαλο μιὰ σκίζα σὰ δόντι σιδερένιο: — «Νὰ τὸ δόσιμο! Νὰ ἢ πλερωμὴ πὸν δίνει ἢ Κορνοβάλλη!» στὸ νεκρωμένο γίγαντα φωνάζω, πὸν στρώθηκε στὸ χῶμα καὶ μὲ στόμα τὸ δάγκανε ἀφρισμένο. Μ' ἓνα σκούσμα φριχτὸ σηκώθη, καὶ στὸ χῶμα πάλι ξεψύχησε στρωμένος. Κ' ἐγὼ τότε στὸ λεύτερο γυρνώντας ἀκρογιάλι, πὸν λάβαρα τὸ στολίζαν ὠραία, φτάνω μπροστά σου, καὶ ὅλος θράσος, μέσα στὸ σάλαγο, στοὺς βρόντους, στὶς καμπάνες, τινάζω τὶς δυὸ σπάθες στὸν αἰθέρα, καὶ ὁ ἥλιος τὶς ἔδεχτη σὰ δυὸ Νίκες!

P.M. Ἄ! σὲ γνωρίζω! Εἶσαι ρηγάδων αἷμα!

ANT. Ὁ Λεωνίδης τίναξε τὴ γῆτη!

P.M. Κράζε λοιπὸν τὰ φλογερά φαριά σου, τὸ Σταχτερό, τὸ Γρίβα καὶ τὸ Μαῦρο, καὶ σύναξε τοὺς ἐκατό σου ἱππότες, τί σ' ἔργο θὰ κινήσης πὸν μεγάλο!

ΤΡΙΣ. Τί ἔργο, καλέ μου ἀφέντη ;
 Ρ.Μ. Ὁ Φιεραμόντης ἐκδίκηση ζητεῖ ἀπὸ σέ, καὶ ἀρμάδα σήκωσε νάρθη.

ΤΡΙΣ. Τῆς Γάλλης ὁ κύρης
 καὶ ἀπύναν τυφλοπόντικα πιδ μαύρη
 ἔχει καρδιά, καὶ τὸ αἷμα του μ' ἀσβόλη
 καὶ μὲ χολή τῶχει ἀνακατωμένο.
 Μ' ἂν τρώμαξες μὴν τὸν ἰδίης μπροστά σου,
 στείλε τοῦ Παλατιοῦ σου τοὺς ἀρχόντους
 νὰ τὸν ἀντροκαλέσουν· καὶ ἀνίσως
 εἶναι λεβέντες ὅσο καὶ προδότες,
 μὲ νίκη θὰ νικήσουνε μεγάλη!

ΑΝΤ. Μὲ βρίζεις!
 Ρ.Μ. Χάνεις τὸ μυαλό σου ;
 ΤΡΙΣ. Ὡ Ρήγα,

πολέμησα γιὰ τὴ δική σου ἀγάπη,
 στὴ δούλεψή σου τσάκισα κοντάρια,
 δὲ ντρόπιασα ποτέ μου τὸ σκουτάρι !
 Πῆρα γιὰ σέ καὶ φλάμπουρα καὶ χώρες,
 καὶ τρεῖς φορές διασκόρπισα τίς φάρες
 τοῦ Σκώτου ρήγα καὶ τῆς Ὀρβελάντας.
 Μὰ δὲ θὰ σκύψω ἐγὼ στὴν προσταγὴ σου,
 ποὺ δὲν τὴν εἶπες σύ, παρὰ ὁ πιδ φαβλος
 τῆς Κούρτης σου ἀσκρήτης. Καὶ εἶναι τοῦτος!
 (κάνει νὰ σὺρη τὸ σπαθί.)
 Σὲ σφαίω ἐδῶ, μπροστά στὸ Ρήγα!

ΑΝΤ.
 Ρ.Μ. Ἄντρέττο!
 ΤΡΙΣ. (γελώντας δυνατά.)
 Χά, χά ! καλέ μου ἀφέντη, ὡς νὰ τραβήξῃ
 τὴ σπάθα του, θὰ βγῆ ἡ ψυχὴ του, κ' ἔχει
 νυχτώσει πιά, καὶ βγήκανε τ' ἀστέρια !
 Ἄσ' τον νὰ ἰδίης ! Στὰ πόδια μου θὰ πέσῃ
 σὰν τὸ σκυλάκι ποὺ τρέμει τὸ ξύλο !

ΑΝΤ.
 ΤΡΙΣ. Τὸ γέλιο αὐτό, πολὺ θὰ σοῦ στοιχίσῃ !
 Ρ.Μ. Στὸ ρέμα σὲ πετῶ !

Τριστάνε ! Ἄντρέττο !
 Μοῦ προκαλεῖτε τὴν ὀργή ! Θὰ δώσης
 σὺ λόγῳ γιὰ τὴν ἄρνηση, σὺ λόγῳ
 γιὰ τὸ θρασὺ τὸ φέρισμό σου... Ἡ Ρήγισσα !

(Παρουσιάζεται ἡ ΙΖΟΛΛΗ ἢ Ἐανθὴ, καὶ ξοπίσω της ἡ ἄβρα της ἢ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ, ποὺ φέρνει ἀπάνω σ' ἓνα κεντημένο μαξιλλάρι μιὰ σπάθα. Ἡ Ρήγισσα εἶναι ἀψηλὴ καὶ ὀρθόστητη σὰν κρίνος· καὶ τὰ μακριὰ πέπλα τῆς φορεσιᾶς της τὴν περιτυλίγουνε σὰν ἀμέτρητα πολυσάλευτα ἀνθοφύλλια. Ἡ Ἐανθὴ καὶ ὀραία της κόμη πέφτει στοὺς ὤμους της, ὡς τὴ μέση καὶ χαμηλότερα, σὰ χλαμύδα ἀπὸ διάφανο χρυσάφι. Δίχτυ ἀσημένιο μὲ πολύτιμα πετράδια τῆς στερεώνει τὴ χωρίστρα τῆς κόμης ἀπάνω στὸ μέτωπο καὶ δένεται πίσω, ἀπάνω ἀπὸ τὸ λαιμὸ σὰν ὄμορφη κορώννα.)

ΙΖΟΛ. (Πρὸς τὸ Ρήγα.)
 Γλυκὲ μου ἀφέντη, ἄκουσα τὴ φωνὴ σου,

καὶ φάνη μου πὼς μέσα της βογγοῦσε
 σὰν τὴν ἀνεμοζάλη. Καὶ ὅμως ἦρθα !
 Ρ.Μ. Γλυκεῖά μου Ἰζόλδη, εἰν' ἀλαφρὸ γιὰ μένα
 τὸ βῆμα σου καθὼς τὸ ροδοφύλλι
 στὸ κῆμα τὰφρισμένο. Καλῶς ἦρθες !

ΙΖΟΛ. Καλὲ Τριστάνε, σοῦ φέρνω τὴ σπάθα.
 Τὴν ἔχασες στοῦ πεύκου τὰ κλωνάρια.
 Περνώντας τὴν ἔξερέμασα. Δὲ θέλεις
 ἀπ' τὰ δικὰ μου χέρια νὰ τὴν πάρῃς ;
 (Ἡ Ἰζόλδη τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ
 μαξιλλάρι ποὺ κρατεῖ ἡ Βραγγιάνα.)

ΤΡΙΣ. Τὴν ξαναπαίρνω ἀπ' τὰ δικὰ σου χέρια
 σὰ δῶρο τούρανου ποὺ βγαίνει ὀμπρὸς μου,
 ἀπάντεχα, στὸ δρόμο ποὺ διαβαίνω,

ΙΖΟΛ. Τότε, καλὲ Τριστάνε, ξαναζώσου τη,
 καὶ ζῶσε τὰ πλευρὰ μὲ τὴν πλατεῖά της
 ζώνη. Καὶ τόση δύναμη θὰ λάβῃς
 σὰ νᾶσουνα ζωσμένος μ' ἀναμμένο
 διαμάντι. Ἄς εἶναι σκέπη καὶ ὀδηγὸς σου
 στὰ ἔργα τὰ φανερά καὶ τὰ κρυμμένα.

ΤΡΙΣ. Μὲ τὴν καλὴ σου εὐχή, καὶ γιὰ τὴ μαύρη
 μοῖρα ποὺ μοῦ μαντεύεις, θὰ τὴ ζώσω :
 καὶ φαίνεται μου, ὅ ρήγισσα, πὼς τώρα
 ξανὰ τὸ χρίσμα λαβαίνω τοῦ ἱσκότη.
 (Τὴ ζώνει στὸ πλευρὸ του.)

ΙΖΟΛ. Νὰ ξαναπῆς τὸν ὄρκο σου, Τριστάνε,
 ποὺ ὀρκίστηκες πρὶν δοκιμαστῆς στὴ μάχη.

ΤΡΙΣ. (μὲ μεγάλη ἀπορία.)
 Ὡ ρήγισσα, μὴν ἔπεσα στὸ κῆμα ;
 Καθρέφτισε ἡ μορφὴ μου τὴν ἀπάτη ;

ΙΖΟΛ. Ἄν πάλι σὲ μυρῶνω, ὀρκίσου πάλι !
 Στοῦ Ρήγα τὴ χαρὰ θὰ λάμπῃ ὀραῖος
 ὁ νέος ἀρρεβώννας τῆς ἀγάπης.

ΤΡΙΣ. Κυρὰ μου Ἰζόλδη, ἄς ξαναπῶ τὸν ὄρκο !
 (Γυμνώνει τὴ σπάθα, τὴν προ-
 τείνει καὶ γονατίζει.)

Ὀρκίζουμαι στὸ χρίσμα ποὺ λαβαίνω,
 μὲ θάρρος καὶ μ' ἀλήθεια νὰ κρατήσω
 τὸ νόμο καὶ τὸ χρέος τῶν ἀρμάτων.
 Ὀρκίζουμαι, νᾶρνέμαι κάθε ἀξία
 καὶ τίτλο κοσμικὸ ποὺ νὰ μὴν εἶναι
 τιμὴ γιὰ τᾶρματά μου, καί, — ἂν μοῦ τύχῃ
 νὰ τιμωρῶ προδότες, ἢ κουρσάρους
 νὰ σφαίω, ἢ τὸν ἀθῶο διαφεντεύω, —
 ἢ σπάθα μου νᾶστράφῃ νύχτα-μέρα
 στὴν προσταγὴ τοῦ ρήγα ἢ τῆς γενιᾶς του,
 καὶ ἀντρόπιαστη ἄς κοιμᾶται στὸ πλευρὸ μου,
 ὅσο ποὺ ζῶ, καὶ στὴν καλὴ θανά μου !
 Τὸρκίζουμαι, καὶ ἄλυτον ὄρκο παίρνω,
 σιδνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ μας,
 καὶ στὸ Βαγγέλιο μὲ τοὺς Δέκα Νόμους ! —
 (Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
 Στοὺς ὀρισμούς σου, ρήγισσα ! — Στὸν ὄρκο
 μὴν ἔτρεμε ἢ φωνὴ μου ;

ΙΖΟΛ. Εἶναι ἡ φωνὴ σου
 σὰν τοῦ πολέμου τὴν κλαγγή. — Καλὲ μου
 Ρήγα, τὸν ὄρκο πὼς τὸν καλοδέχτηκες ;

Ρ.Μ. Μετὰ χαρᾶς, καλὴ μου, — καὶ χιρὰ σου
 γιὰ τὰ γλυκὰ σου λόγια ! Θυμωμένος
 εἶταν ὁ Κύρ Τριστάνος. Μὰ τὸ γέλιο σου,

- σάν την ξανθή του Ἀπρίλη ἀχτίδα, μπῆκε
μέσ' στην καρδιά του, κ' ἔγινε ρουμπίνι.
(Πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
- ANT. Ὁ δούκας μας τί λέγει ;
(μὲ δίβουλο νόημα.)
Λέγει, ἀφέντη,
στὸν πλάνο μας τὸν κόσμο πῶς προκόβουν,
ἄλλοι μὲ τὸ σπαθί, κι ἄλλοι μὲ κοῦρσες,
κι ἄλλοι μὲ τίς ὀρμήνιες ἢ τὴ γνώση.
Καλότυχος πού φέρη πολλά δῶρα
καὶ λίγα βάρη στὴν καρδιά τοῦ ἀφέντη !
- ΤΡΙΑΣ. Ρήγα μου, μιὰ σπαθιά καὶ πέφτει χάμου
τὸ γνωστικὸ μυαλό του !
(Κάνει πῶς θὰ χτυπήση τὸν Ἀντρέτ-
το, καὶ τοῦτος τραβιέται πίσω.)
Εἶδες ; Τρομάζει !
Σὰ γυναικούλα !
(Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
Μὲ συμπάθειο, ὄρμια
κυρά μου !
(Κινάει νὰ φύγη.)
- ΙΖΟΛ. (μὲ σιγαλὴ φωνή.)
Ἐδῶ, Τριστάνε, θάμαι, κ' ἔλα...
- ΤΡΙΑΣ. Τρανέ μου Ρήγα, ἡ προστάγι σου !
(Προσκλίνεται μπροστὰ στὸ Ρήγα,
καί, μὲ μιὰ ματιὰ ὄλη καταφρόνια
πρὸς τὸν Ἀντρέττο, φεύγει ἀπὸ τὸ
βάθος.)
- P.M. (πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
Ὦ μαύρη
διχόνοια πού ἄς ἔφαγε ! Δὲν εἶσαι
σοφὸς ἐσὺ πιστός μου.
- ANT. Παραπάνω,
τρανέ μου Ρήγα, ἀπ' ὅσο θὰ ποθοῦσες !
- P.M. Θέλω νὰ ἰδῶ σημάδια ! τὴν ἀλήθεια !
- ANT. Καὶ θὰ τὰ δῆς !
- P.M. (ἔσπώντας.)
Πήγαινε ! ἡ ρήγισσά μου
δὲν μπορεῖ νὰ σ' ἀκούη !
(Ὁ Ἀντρέττος φεύγει.)
- P.M. (Μὲ ὀρμή, δλότρεμος ἀπὸ τὴ συγ-
νήση, παραδέρνοντας ἀνάμεσα στὴν
περιφάνεια καὶ τὸν ἐρωτικὸ καημὸ
του, ζυγώνει στὴν Ἰζόλδη.)
Γλυκειά μου Ἰζόλδη,
τὸ χέρι σου ! Μπορῶ νὰ τὸ συντρίψω
σάν τὸ λουλούδι· μὰ σὰ δροσονέρι
στὰ χεῖλη μου τὸ φέρνω.
(Τὸ φέρνει στὰ χεῖλη του.)
Κοίταξέ με !
Φριχτὸ γιὰ σένα τίποτα δὲν εἶναι
μέσ' στὴν τρελὴ καρδιά μου ;
- ΙΖΟΛ. Εἶσαι ὄλος γνώση !
- P.M. Δὲν τρέμεις μὴν τὸ χέρι μου λαβέψη
στάνήμερα κυνήγια ;
- ΙΖΟΛ. Εἶσαι ὄλος νεῦρα !
- P.M. Δὲ στόλισα μὲ ροδαυγὴ ἀπὸ δόξες
τοῦδράνιο μέτωπό σου ; Μὴν δὲν ἔχα
τάπεραντο ρηγάτο μου βαλμένο
- στὰ πόδια σου, ρυγιάδες καὶ χρυσάφι,
καὶ σίδερα καὶ κάστρα ;
- ΙΖΟΛ. Ναί, βαλμένα !
- P.M. Καὶ μ' ἀγαπᾷς ;
- ΙΖΟΛ. (βάζοντας τὰ δυνατά της γιὰ νὰ μὴν κλονιστῇ.)
Ναί, σ' ἀγαπῶ.
- P.M. Τόρκίζουμαι !
- ΙΖΟΛ. Τόρκίζουμαι !
- P.M. (ἔσφωνίζοντας ἀπὸ τὴ χαρά.)
Ἄ ! τὸ μέτωπό σου ! Μόνο
ἓνα φιλί !
(Ἀπαλά, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἡδο-
νή, σὰ νάγγιζῃ καὶ ἱερὸ κ' εὐκολό-
σπαστο, ἀλαφροχαϊδεύει μὲ τὰ χεῖλη
τὸ μέτωπό της.)
Χαρά μου !
(Καὶ σὰ νὰ κἀνη ὄρκο.)
Καὶ ἄς μὲ ρίξῃ
νεκρὸ ὁ Θεὸς μ' ἀστροπελέκι, ἀνίσως
δὲν πνίξω τὴν ὀχιά πού σὲ ξαμώνει !
(Φεύγει ἀπὸ τὸ βάθος.)
- ΙΖΟΛ. (Μένει μιὰ στιγμή σάν παραλογια-
σμένη, κ' ὕστερα τρέχει ἀριστερά,
κράζοντας.)
Βραγγιάνα μου, Βραγγιάνα !
- ΒΡΑΓ. Ὦ, ρήγισσά μου !
Τ' εἶναι ; τί ἐστάθη ;
- ΙΖΟΛ. Νέον ὄρκο πήρα !
Πιστὴ νὰ μείνω ὀρκίστηκα στὸ Ρήγα !
Ντροπὴ σ' ἐμέ ! Σκλάβια του θάμαι πάλι !
- ΒΡΑΓ. Τὸν ἑαυτὸ σου δὲν ὀρίζεις· σκλάβια
στὸ μαγικὸ πιότη 'σαι ! Στὸ ταξίδι
τόπιες, κ' εἶχε ἡ μητέρα σου λυωμένα
μέσα, πετράδια πολύτιμα τόσα,
καὶ τόχε σμιξε μὲ τέτοια βοτάνια,
πού κ' ἕκατὸ νὰ τῷπαιρναν κοπέλλες,
καὶ τὰ λιοντάρια ἀκόμα, καὶ τὰ φίδια,
σ' ἓνα θὰ τῷσμιγε ὄλα, καὶ τὰ ταῖρια
κανεὶς δὲ θὰ τὰ χώριζε στὸν κόσμο.
Καὶ σύ, πῶς θάγνηθῆς τὸν ἐραστή σου,
πού εἶναι τοῦ κόσμου ὁ πρῶτος, τῆς ζωῆς σου
ζωή ; — Θάγης χορτάσει τὴν ἀγάπη !
- ΙΖΟΛ. Χόρτασα ! Ὁχι τὴν ἀγάπη, — μὰ τὸ κρῖμα,
καὶ τὴν ντροπὴ. Δὲν ξέρεις τί φριχτὴ 'ναὶ
γλύκα καὶ πίκρα νὰ διαγκάνης μῆλο,
πού μέσα κλεῖ χρυσόμελι καὶ ἀλόη !
Καλή μου, σ' ἔχορκίζω, σὲ προστάζω :
φέρε μου τῆλο φίλτρο, πού νεκρώνει
τὴ δύναμη τοῦ πρώτου, κ' ἡ τεχνίτρα
Μοργάνα τόχει στάξει μὲ τὰ ξόρκια.
Μέσ' στὸ ρωτὶ τὸ φιλιδιόνιο φέρ' το,
μὲ τῷσμηνία καὶ χρυσὰ κλουμιδία.
Αὐτὸ θὰ μὲ γιαιτρέψῃ ἀπὸ τὴν τρέλα,
καὶ θὰ λυθῇ ἡ καρδιά μου ἀπ' τὴν καρδιά του !
- ΒΡΑΓ. Θὰ κἀνης ἀμαρτία : μὴ μ' ἀναγκάξης !
- ΙΖΟΛ. Σκλάβια ! μὲ βρίζεις !
- ΒΡΑΓ. Πιεθαίνει, κυρά μου !
πιεθαίνει ὅποιος τὸ πιῇ ! Μὰ, δὲν τὸ βλέπεις ;
Χλωμαίνεις· πιὸ λευκὴ καὶ ἀπ' τὴν ἐρμύνα
γίνεσαι· καὶ τὸ στόμα τὸ ζωηρὸ σου

πού πλάστηκε μ' ἀχνάρι τ' ὄνομά του,
σοῦ κέρωσε· κι ἀπ' τὰ γλυκά σου μάτια
τ' ἀγγουπινα, φεύγει ἡ λάμψη!

ΙΖΟΛ. Σύρε σοῦ εἶπα!
ΒΡΑΓ. Σῶσε την, Κύριέ μου, ἀπὸ τὸ κρῖμα! —
Πηγαίνω νὰ τὸ φέρω. — Νά, ὁ Τριστάνος!

(*Ἀπολοῦθεϊ*)

Μεταφρ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΜΙΚΡΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΕ
ΠΡΟΖΑ,, ΤΟΥ CHARLES BAUDELAIRE—
V: Η ΔΙΠΛΗ ΚΑΜΑΡΗ 在 在 在 在 在 在 在

Μιά κάμαρη πού μοιάζει μ' ὄνειροφантаσία, μιὰ
κάμαρη ἀληθινὰ *πνευματική*, ὅπου ὁ στεκάμενος ἀέ-
ρας εἶναι ἀχνόθωρα βαμένος ροδογάλανος.

Ἡ ψυχὴ λούζεται ἐκεῖ, μέσα στὴ ραθυμία, ἀ-
ρωματισμένη μὲ νοσταλγία κι ἀποθυμία. — Εἶναι
κατιτὶ σὰν ἀπὸ σοῦρουπο, γλυκορόδινο κι ἀγνογάλα-
ζο· ὄνειρο ἠδονῆς ἀπάνου σὲ μιὰν ἐκλειψη.

Τὰ ἐπιπλα ἔχουνε σκίματα μακρουλιά, ἀποστα-
μένα, λαγγεμένα. Τὰ ἐπιπλα εἶναι σὰ νὰ ὄνειρεύουν-
ται. Θὰ τ' ἄλεγε κανεὶς προικισμένα μὲ μιὰ ζωὴ ὑ-
πνιασμένη, καθὼς τὸ φυτὸ καὶ τὸ ρυχτό. Τὰ ὑφά-
σματα μιλοῦνε μιὰ γλώσσα βουβή, ὅπως τὰ λουλού-
δια, ὅπως οἱ εὐρανοί, ὅπως τὰ ἡλιοβασιλέματα.

Στοὺς τοίχους καμιὰ καλλιτεχνικὴ ἁμαρτία. Μπρο-
στὰ στὸ ἀπλὸ τῶνειρο, στὴν ἀνάλυση ἐντύπωση, ἡ ὀ-
ρισμένη τέχνη, ἡ τέχνη ἢ θετικὴ εἶναι βλαστήμια.
Ἐδῶ ἔχουνε ὅλα τὸ ἀνάλογο φῶς καὶ τὴ μαγευτικὰ
σκοτεινάδα τῆς ἁρμονίας.

Μιὰ μυρουδιά ἀπειροελάχιστη ἀπὸ τὸ πιὸ ἑξαι-
σιο νοτισμένη πολὺ ἀλαφρὰ μὲ ὑγρασία, πλέει μέσα
σ' αὐτὸν τὸν ἀέρα, ὅπου τὸ πνεῦμα τὸ γλυκαποκοιμί-
ζουν αἴσθησες σὰν ἀπὸ σέρα.

Ἡ μουσελίνα χύνει βροχὴ δάκρυα μπροστὰ σὰ
παράθυρα καὶ στὸ κρεββάτι χύνεται, χιονάτο κρεμα-
στὸ νερό. Ἀπάνω στὸ κρεββάτι κἀθεται τὸ εἶδωλο,
ἡ Κυρὰ τῶν ὄνειρων. Μὰ πῶς βρίσκεται δῶ; ποίος
τὴν ἔχει φέρει; ποιά δύναμη μαγικὰ τὴν ἀνέβασε
ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ θρόνο τῆς ρέμβης καὶ τῆς ἠδο-
νῆς; Τί σημαίνει; Νά τη! τὴν ἀναγνωρίζω.

Νά τα, τὰ μάτια πού ἡ φλόγα τους περνάει τὸ
σύθαμπο· τὰ ψιλούτσικα αὐτὰ καὶ τρομερὰ μάτια,
πού τὰ γνωρίζω ἀπὸ τὴν τρομερὴ τους κακία! Τρα-
βοῦνε, σκλαβώνουν, τὸ ρουφούνε τὸ βλέμμα τοῦ ἀ-
στόχαστου πού τὰ θωρεῖ. Τάχω συχνὰ σπουδασμένα,
τὰ μαῦρα αὐτὰ ταστέρια, πού ὀρίζουν τὸ θαμάσμο
καὶ τὴν περιέργεια.

Σὲ ποιά καλὴ μοῖρα τὸ χρωστώ, πού εἶμαι ἔτσι

τριγυρισμένος ἀπὸ μυστήριο, σιγαλιά, εἰρήνη κι ἀ-
ρώματα; ὦ, μακαριότη! Ἐκεῖνο πού συνήθως λέ-
με ζωὴ, ἀκόμα καὶ στὸ ἔξυμμά της τὸ πιὸ εὐτυχισμέ-
νο, δὲν ἔχει τίποτα νὰ κάνει μὲ τὴν ὑπέριστη αὐτὴ
ζωή, πού τώρα δὰ γνωρίζω, καὶ τῆς γλυκοπίνω, κα-
θὼς σταλάζουν, τὰ λεφτὰ καὶ τὰ δευτερόλεφτα.

Ὅχι! Δὲν ἔχει πιὰ λεφτὰ, δὲν ἔχει πιὰ δευτερό-
λεφτα! Ὁ Χρόνος ἔχει σβύσει· ἡ Αἰωνιότητα εἶναι
τώρα πού βασιλεύει, αἰωνιότητα καὶ ἠδονή!

Μά, ἓνας χτύπος τρομερός, βαρὺς, βρόντηξε στὴν
πόρτα, καί, καθὼς στὰ ὄνειρα ἀπὸ τὸν ἄδη, μοῦ φά-
νηκε πῶς μοῦδωκαν μιὰ μὲ τὴν ἀξίνα στὸ στομάχι.

Κ' ἔπειτα ἓνα σκιαῆτρο μπήκε. Κάποιος κλητή-
ρας, πού ἦρθε νὰ μὲ βασανίσει ἐν ὀνόματι τοῦ νό-
μου· μιὰ ἀτιμὴ παλλακίδα πού ἔρχεται νὰ κλάψει τὰ
χάλια της, καὶ νὰ βαρύνει μὲ τὶς σάχλες τῆς ζωῆς της
τοὺς πόνους τῆς δικῆς μου· ἢ ἀκόμα τὸ παιδί ἀπὸ
τὸ διευθυντὴ τοῦ φύλλου, πού φωνάζει γιὰ τὸ χειρό-
γραφο μὲ τὴ συνέχεια.

Ἡ παραδεισένια κάμαρη, τὸ εἶδωλο, ἡ δέσποι-
να τῶν ὄνειρων, ἡ *Συλφίδα*, καθὼς ἔλεγε ὁ μεγάλ-
ος René, ὅλη αὐτὴ ἡ μαγεία ἔσβυσε καὶ πάει μὲ τὸ
σκληρὸ τὸ χτύπημα τοῦ σκιαῆτρου.

Φρίκη! Θυμοῦμαι! Θυμοῦμαι! Ναι! αὐτὴ ἡ
τρύπα, αὐτὸς ὁ τόπος τῆς αἰώνιας στενοχώριας εἶ-
ναι ἀλήθεια δικός μου. Νά τὰ ἐπιπλα; τὰ κοντά, τὰ
σκονισμένα, τὰ σακάτικα· τὸ τζάκι, δίχως φλόγα καὶ
θράκα, λερωμένο μόνο μὲ φτυσίματα· τὰ λυπητερὰ
παράθυρα, ὅπου μέσα στὴ σκόνῃ ἔχει ἀνοίξει αὐλά-
κια ἢ βροχὴ· τὰ χειρόγραφα, ὅλο σβυσίματα, κι ἀτέ-
λειωτα· ὁ μεροδείκτης, ὅπου τὸ μολύβι ἔχει σημάδε-
ψει τὶς ἀπαίσιες μέρες.

Καὶ κεῖνο, τὸ ἄρωμα ἀπὸ ἄλλον κόσμο, πού μοῦ
μεθοῦσε τὴν ἀναπνευγμένη μου αἴσθησι, ἀλλοίμονο!
εἶναι ἀλλαγμένο μὲ μιὰ σιχαμερὴ μυρουδιά ἀπὸ κα-
πνὸ, ἀνακατωμένη μὲ δὲν ξέρω τί μούγλα πού φέρ-
νει ἀναγούλα. Μυρίζει τώρα ἐδῶ ἡ ταγκίλα τῆς
θλίψης.

Μέσα στὸ στενὸ αὐτὸν κόσμο, μὰ ἔτσι γιομάτον
ἀηδία, ἓνα μόνο γνωστὸ ἀντικείμενο μοῦ χαμογελά:
ἡ μπουκάλα μὲ τὸ λάβδανο, παλιὰ καὶ τρομερὴ φι-
λενάδα· ὅπως ὅλες οἱ φιλενάδες, ἀλλοίμονο! πλού-
σια σὲ χάδια καὶ σὲ προδοσίες.

ὦ! ναι! ὁ Χρόνος φάνηκε ξανά· ὁ Χρόνος βα-
σιλεύει τώρα κυρίαρχος καὶ μαζί μὲ τὸν ἀπαίσιο γέ-
ρο ξαναφερόμενος ὅλος ὁ δαιμονόσπαρτος του θία-
σος — Θύμησες, Πόθοι, Σπασμοί, Φόβοι, Ἀγωνίες,
Βραχνάδες, Θυμοὶ καὶ Νεύρα.

Τώρα, σὰς βεβαιώνω, τὰ δευτερόλεφτα χτυποῦ-
νε δυνατὰ κ' ἐπίσημα, καί, ξεπηδώντας ἀπὸ τὸ κρε-